

SocialdepartementetAdressater:
Se bilaga

Uppdrag att analysera och förbereda för konsekvenserna av revideringen av EU-förordningarna om samordning av de sociala trygghetssystemen

Regeringens beslut

Regeringen ger Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen, Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen och Pensionsmyndigheten i uppdrag att förbereda för konsekvenserna av revideringen av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 883/2004 av den 29 april 2004 om samordning av de sociala trygghetssystemen respektive Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 987/2009 av den 16 september 2009 om tillämpningsbestämmelser till förordning (EG) nr 883/2004 om samordning av de sociala trygghetssystemen. Myndigheterna ska analysera de närmare konsekvenserna utifrån sina respektive ansvarsområden. Syftet med uppdraget är att säkerställa en effektiv och rättssäker tillämpning av förordningarna.

Myndigheterna ska

- analysera behov av och lämna förslag på eventuella författningsändringar som krävs för att genomföra de reviderade samordningsbestämmelserna,
- redovisa en konsekvensutredning av lämnade förslag i enlighet med förordningen (2024:183) om konsekvensutredningar,
- redogöra för åtgärder som vidtagits respektive planeras att vidtas, med anledning av revideringen, t.ex. införande av nya digitala lösningar och förändrade former för samverkan mellan myndigheter och arbetslöshetskassorna,

- beräkna eventuella besparingar respektive tillkommande kostnader för berörda myndigheter och arbetslöshetskassorna till följd av förordningarnas tillämpning, och
- bedöma hur de reviderade förordningarna om samordning av de sociala trygghetssystemen påverkar utgifterna för de transfereringar som omfattas av det nya regelverket jämfört med dagens regelverk.

Vid genomförandet av uppdraget ska myndigheterna inhämta underlag och synpunkter ifrån arbetslöshetskassorna, Kronofogdemyndigheten, Skatteverket och Centrala studiestödsnämnden i de delar dessa berörs.

Myndigheterna ska löpande informera Regeringskansliet (Socialdepartementet och Arbetsmarknadsdepartementet) om hur arbetet med uppdraget fortskrider.

Försäkringskassan ska samordna arbetet med uppdraget och lämna en samlad redovisning till Regeringskansliet (Socialdepartementet och Arbetsmarknadsdepartementet) senast den 1 mars 2027.

Ärendet

Social trygghet är en viktig del i den fria rörligheten. För att underlätta för den inre gemensamma marknaden har ett system för samordning av social trygghet utvecklats på EU-nivå, i enlighet med artikel 48 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt. Regelverket är inte avsett att harmonisera medlemsstaternas olika sociala trygghetssystem utan syftar till att samordna dessa så att den fria rörligheten kan utnyttjas. Genom Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 883/2004 av den 29 april 2004 om samordning av de sociala trygghetssystemen fastställs bl.a. vilken medlemsstats lagstiftning som är tillämplig. Vidare ger Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 987/2009 av den 16 september 2009 om tillämpningsbestämmelser till förordning (EG) nr 883/2004 om samordning av de sociala trygghetssystemen medlemsstaterna stöd för att samarbeta i handläggningen om förmåner.

Kommissionen lämnade den 13 december 2016 förslag om ändringar i EU:s regelverk om samordning av de sociala trygghetssystemen. Förslagen syftade till att modernisera bestämmelserna för att spegla de sociala och ekonomiska förutsättningarna i medlemsstaterna och omfattade sex områden där nya samordningsbestämmelser bedömdes nödvändiga: familjeförmåner, förmåner vid långvarigt vårdbehov, tillgång till förmåner för icke-

ekonomiskt aktiva personer, arbetslöshetsförmåner, tillämplig lagstiftning samt övriga bestämmelser av teknisk och administrativ karaktär.

Den 29 april 2026 nåddes en överenskommelse mellan rådet och parlamentet avseende förslaget till reviderade bestämmelser. Parlamentet godkände den preliminära överenskommelsen den 7 juli 2026 och det formella antagandet av rådet väntas ske under hösten 2026.

Vissa bestämmelser kommer bli direkt tillämpliga när förordningarna träder i kraft. Det gäller bl.a. bestämmelser om kommissionens rätt att anta genomförandeakter och samarbete mellan behöriga myndigheter.

Merparten av de nya bestämmelserna kommer dock att börja gälla vid ett senare datum, som fastställs när förordningarna formellt antas. Här ingår bl.a. nya bestämmelser för personer som bor i ett land och arbetar i ett annat, så kallade gränsarbetare, samt regler för att avgöra vilket lands lagstiftning som ska tillämpas. Revideringen innehåller även ett nytt förfarande som kräver att behörig institution informeras innan en arbetstagare utsänds. Vidare införs nya regler för samordningen av familjeförmåner samt ändrade bestämmelser avseende den tid under vilken en person kan söka arbete i ett annat land samtidigt som arbetslöshetsersättning från det behöriga landet utbetalas.

Skälen för regeringens beslut

Revideringen av förordningarna innehåller flera nya bestämmelser som sammantaget påverkar och berör ett stort antal individer, myndigheter, företag och andra aktörer. Flera myndigheter och arbetslöshetskassorna har ett ansvar för tillämpningen av förordningarna, där varje aktör hanterar olika delar av regelverket. I syfte att förbereda för ikraftträdandet och säkerställa en effektiv och rättssäker tillämpning av de nya bestämmelserna behöver myndigheterna, utifrån sina respektive ansvarsområden, analysera vilka närmare konsekvenser förändringarna medför.

Arbetsförmedlingen är ansvarig för att säkerställa att personer som kommer till Sverige följer de regler som gäller för arbetssökande inom landet. Arbetslöshetskassorna ansvarar för sammanläggning av kvalifikationsperioder för rätt till svensk arbetslöshetsersättning och utfärdar intyg för personer som arbetat i Sverige och behöver få tillgodoräkna sig perioder inför en ersättningsansökan i ett annat land. Inspektionen för

arbetslöshetsförsäkringen är ansvarig för att utfärda intyg för att möjliggöra arbetssökande i ett annat land med svensk arbetslöshetsersättning. Pensionsmyndigheten är ansvarig för de förmåner som myndigheten administrerar. Därutöver har Skatteverket, Kronofogdemyndigheten och Centrala studiestödsnämnden ansvar för sina respektive uppgifter inom förordningens tillämpningsområde. Försäkringskassan har, utöver de förmåner som myndigheten administrerar, även ansvar för frågan om tillämplig lagstiftning, dvs. vilket lands lagstiftning som ska gälla. Myndigheten är också den nationella kontaktpunkten för det IT-system som används i syfte att samordna de nationella trygghetssystemen (EESSI) och har huvudansvar för detta nationellt. Försäkringskassan bör därför samordna arbetet med uppdraget.

Mot denna bakgrund bör Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen, Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen och Pensionsmyndigheten få i uppdrag att analysera, och förbereda för ikraftträdandet av revideringen av EU-förordningarna om samordning av de sociala trygghetssystemen.

På regeringens vägnar

Jakob Forssmed

Martina Axmin

Kopia till

Statsrådsberedningen, SAM, EU CRP1, EU EUR

Socialdepartementet, SL, SOF, EIS, RS

Finansdepartementet, BA, SKA

Arbetsmarknadsdepartementet, A, JÄM, ARM, EUI

Utbildningsdepartementet, U UH

Skatteverket

Kronofogdemyndigheten

Centrala studiestödsnämnden

Riksdagens socialförsäkringsutskott

Riksdagens socialutskott

Riksdagens arbetsmarknadsutskott

Bilaga 1

Fortsättning adressater

Försäkringskassan

Arbetsförmedlingen

Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen

Pensionsmyndigheten